ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ! РІК ВИДАННЯ XXV

ЧЕРВОНЕ ЗАПОРІЖЖЯ

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

(384) | Неділя, 21 травня 1944 року | Ціна 20 коп.

РАДГОСПИ УКРАЇНИ ВИКОНАЛИ ПЛАН СІВБИ ЯРИХ КУЛЬТУР

Радгоспи України виконали державний план сівби ярових культур. Значно перевищивши завдання, вони продовжують понадпланову сівбу. Один лише радгосп «Переможець», Запорізької області, засіяв понад план 2.000 гектарів.

Радгоспи Старобільського, Дніпропетровського, Харківського і Запорізького трестів приступили до прополювання зернових, підняття парів і готуються до збирання врожаю.

(ТАРС).

ШИРШЕ РОЗМАХ ...ДБУДОВЧИХ РОБІТ!

...тому у важкі дні ..., коли молода ра... ...їна почала приво... ...зруйнований заліз... ...спорт і промислові ..., В. І. Ленін ха... ...в великий почин ...ів Московсько Ка... ...лізниці, що органі... ...муністичний субот... ...ропримство «веле... ...значення».

...ше значення наби... ...ація цих суботників ...ли на величезній ..., що була під німець... ...цією, йде творча ... відбудуванню про... ...і зруйнованого жит... ...ального господарст... ...ясно, що без ма... ...ктивнішої участі в ...і всього населення ... в короткий час від... ...напівспалені міста

... тільки півроку з ...ання німецьких за... ...з території Запорізь... ...ті. А які разючі зміни ...наприклад, в Запо... ...Мелітополі, Осипенко! ...очищені від сміття і ...них посажено понад ...декоративних дерев ...ків, розібрані десят... ...спалених будинків. ...одержує щодоби до ...кубичних метрів ...і раніше, знов широко ...входити в побут елек...

...е зроблено руками ... Передові колективи ...я — паровозо-ремонт... ...івці, місцевпромівці, ...працівники достро... ...ували взяті ними зо... ...по очищенню і ...ванню міста. В цьому ...багато зроблено в ... Куйбишево, Михай...

...ж таки, розгортання ...их робіт ніяк не за... ...потреб населення. ...домо, що тільки жит... ...фонд обласного центру ...аний на 70 процентів ...житлоплоща, якщо ...ширювати, з кожним ...ставатиме все більшою ...одою у відбудуванні ...ових і культурних під... ...ств міста.

Зараз Запоріжжя одержує 4,5 тисячі кубичних метрів води, а добова потреба уже досягає 8.000 Чому ж так спокійно себе відчувають долеучасники: завод де директором т Хижняк ДАЗ (т. Гончаренко). Запоріжсталь (тов. Барчуков) Адже їм доручено виконати велику роботу по водопостачанню!

Минають строки по відновленню трамвайного руху. Між тим надто кволо т. Буканов (паровозо-ремонтний завод) і т. Ігнатюк (трамвайний трест) організують роботи по ремонту трамвайних вагонів і підстанцій

Все це має місце тому, що багато райрад цю життєво важливу роботу передовірили другорядним організаціям, як наприклад, комунгоспам, апарат яких, до речі, дуже погано укомплектований. Так сталося і в м. Запоріжжі. Тому то обласний центр, маючи великі можливості, відбудовується повільніше, ніж інші міста обласного підкорення.

Зараз встановилась особливо сприятлива погода для будівельних робіт. Не можна упускати жодного дня. Адже є такі роботи, які навіть не потребують затрати гостродефіцитних матеріалів.

Необхідно найактивніше взятися за навчання населення будівельним спеціальностям. За прикладом паравозоремонтників, які зобов'язалися підготувати до 200 будівельників, цим повинні зайнятися всі заводи і установи.

Ніякого уповільнення у відбудовчих роботах бути не може. Адже війна ніяк не зменшує наші турботи про чистоту міста, про збереження житлових будинків, озеленення вулиць, скверів, впорядкування мостових і тротуарів.

Хай же рух, початий запорізькими паровозо-ремонтниками, які самостійно відроджують клуб ім. Дроб'язко, буде підхоплений всіма заводами, установами. Якщо кожен з них відбудує по одному будинку, то питання відбудування житлово-комунального господарства будуть вирішені найбільшим успіхом.

ПРИЙОМ МАРШАЛОМ Й. В. СТАЛІНИМ ЮГОСЛАВСЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ ТЕРЗІЧА І ДЖІЛАСА

...травня Маршал Радян... ...Союзу Й. В. Сталін ...няв представників народ... ...вольної армії Югославії главу військової місії генерала Терзіча і члена військової місії генерала Джіласа.

ВІД РАДЯНСЬКОГО ІНФОРМБЮРО

Оперативне зведення за 19 травня

Протягом 19 травня на фронтах істотних змін не відбулося.

За 18 травня наші війська підбили і знищили 14 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 43 літаки противника.

* * *

На південний схід від міста Станіслав піхота противника рано вранці атакувала наші позиції. Зав'язався запеклий бій, що тривав протягом всього дня. Німці за всяку ціну намагалися захопити вигідний рубіж, але зустріли рішучу відсіч. На кінець дня радянські бійці відбили всі атаки противника. В ході бою знищено до 300 німецьких солдатів та офіцерів, підбито і спалено 7 танків. На іншій ділянці наш розвідувальний загін пробрався в розташування противника і знищив групу гітлерівців. Розвідники захопили в полон німецького офіцера, двох солдатів і благополучно повернулися в свою частину.

* * *

На північний захід від міста Тираспіль Н-ська гвардійська частина відбила кілька атак противника. Спочатку німцям пощастило вклинитися в наші позиції. Однак гвардійці швидко вжили вмілий обхідний маневр і поставили ворога в критичний стан. Німці відступили, залишивши на полі бою до 500 убитих і поранених солдатів та офіцерів. Підбито і знищено 6 німецьких танків і одну самохідну гармату.

* * *

На південний схід від Вітебська підрозділи Н-ської частини атакували передній край оборони противника. В результаті двохгодинного бою наші бійці оволоділи укріпленою височиною. Захоплено полонених і трофеї.

В частинах Н-ського з'єднання успішно діє група дівчат, що закінчили школу снайперів. За час з 5 квітня до 14 травня вони знищили більше 300 німців. Єфрейтор Р. Шаніна знищила 15 гітлерівців, єфрейтор Є. Красноборова—14, єфрейтори Л. Танойлова і В. Смірнова знищили по 12 німців кожна.

* * *

Авіація Червонопрапорного Балтійського флоту сьогодні зробила наліт на фінський порт Котка. В результаті бомбардування в порту виникли пожежі. Пошкоджений пирс і інші портові споруди. Одна бомба вибухла коло транспорту, що стояв біля причалу. Транспорт загорівся.

Всі наші літаки повернулися на свої аеродроми.

Радянські льотчики завдали удару по суднах противника коло узбережжя Північної Норвегії. В результаті прямих попадань бомб потоплені сторожовий корабель і сторожовий катер. У повітряних боях збито 7 німецьких літаків.

* * *

Партизанський загін, що діє в західних областях України, за два місяці пустив під укіс десятки німецьких військових ешелонів, які йшли до лінії фронту. Розбиті 28 паровозів і більше 400 вагонів та платформ з військами і технікою противника. В одному селі гітлерівці влаштували облаву. Німці затримали багатьох чоловіків і жінок і мали намір вигнати їх на каторгу в Німеччину. Партизани довідалися про це і прийшли на допомогу мирному населенню. Вони навально ввірвалися в село і розгромили німецький загін. Убито 30 гітлерівців. Решта німців втекла, покинувши зброю.

* * *

На одній ділянці 1-го Українського фронту на сторону Червоної Армії перейшли 22 солдати 25 полку 25 угорської піхотної дивізії. В іншому районі на нашу сторону перейшли 19 солдатів 57 угорського піхотного полку. Перебіжчики принесли і здали гвинтівки і 6 ручних кулеметів. Капрал Х. заявив: «Ще будучи в Угорщині, ми умовилися не воювати на стороні німців. При першій слушній нагоді вирішили здатися в полон. Скористувавшись тим, що нас послали в бойову охорону, ми перейшли до росіян». У той же день 5 солдатів і 2 капрали 27 угорського полку звернулися до селянина прифронтового села з просьбою допомогти їм перейти на сторону Червоної Армії. Селянин привів перебіжчиків у розташування наших військ.

* * *

Кілька жителів міста Даугавпілс (Двінськ, Латвійської РСР) втекли з німецької тюрми. Радянські громадяни благополучно перебралися через лінію фронту. Втікачі з фашистської катівні розповіли: «Захопивши місто Даугавпілс, німці розграбували магазини і квартири. Зразу ж почалися масові арешти і розстріли мирних жителів. Гітлерівці хапали і вбивали сотні і тисячі громадян, причетних до будьяких радянських громадських організацій. Людей розстрілювали за те, що вони були членами профспілок, МОПР'у або відвідували клуби.

Розстріли провадилися за тюрмою, в залізничному паркові, в дачних місцевостях Погулянки і Стропи. Тільки за перші шість місяців німецько-фашистські вбивці розстріляли і замучили більше десяти тисяч жителів міста. Багато радянських громадян було кинуто в тюрму. Всі камери в старому чотирьохповерховому корпусі міської тюрми були битком набиті. Зимою тюрма не отоплювалася. Ув'язнені мерзли, вмирали від холоду і голоду, від побиття і тортурів. На допитах гестапівці замучили сотні ув'язнених, в тому числі багатьох лікарів, вчителів та інших представників інтелігенції. Особливо лютували фашистські кати Кріст, Ціртіс, Штакін і начальник тюрми Лаздан».

Вручення ордена Суворова I ступеня генералові армії Ф. І. Толбухіну

19 травня Голова Президії Верховної Ради СРСР тов. М. І. Калінін вручив орден Суворова I ступеня генералові армії Ф. І. Толбухіну, нагородженому за вміле і мужнє керівництво бойовими операціями і за досягнуті в результаті цих операцій успіхи в боях з німецько-фашистськими загарбниками.

(ТАРС).

Діюча армія. На фото: колишній колгоспник села Велика Рублівка (Котелевський район, Полтавської області) нині — гвардії підполковник льотчик - винищувач Герой Радянського Союзу Іван Андрійович Зуб. У повітряних боях він збив 14 німецьких літаків.
Фото Д. Чернова.
(Фотохроніка ТАРС).

* * *

Від Ради Народних Комісарів Союзу РСР

Рада Народних Комісарів Союзу РСР, в зв'язку з смертю Святійшого Патріарха Московського і всея Русі Сергія, висловила Священному синоду Російської Православної Церкви своє глибоке співчуття.

ПОХОРОН ПАТРІАРХА СЕРГІЯ

18 травня ц. р. в кафедральному Патріаршому Богоявленському соборі в Москві відбулися похоронна відправа і погребіння померлого Святійшого Патріарха Московського і всея Русі Сергія.

Багато прикрашена труна з тілом Патріарха була встановлена в Соборі, вкрита патріаршою мантією і квітками.

В похоронній відправі померлого патріарха взяли участь мітрополіти Олексій, Миколай, Іоан, 11 єпіскопів і понад 100 представників московського духовенства.

На похорон патріарха зібралася величезна маса віруючих—парафіян Богоявленського собору та інших московських церквів.

На похоронах був присутній представник Раднаркому СРСР Г. Г. Карпов.

Коло четвертої години дня велика траурна церковна процесія з труною і хоругвами обійшла навколо собору, після чого тут же в соборі, було зроблено поховання.

(ТАРС).

Повідомлення

Антифашистський Комітет радянської молоді провадить в Москві 21 травня ц. р. третій антифашистський мітинг радянської молоді. Мітинг відбудеться о 4 годині дня і буде транслюватися по радіо.

Антифашистський Комітет радянської молоді.

ЗА ПЕРШІСТЬ У ЗМАГАННІ З ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЮ ОБЛАСТЮ

ЗАВОЮЙМО ВИСОКИЙ ВРОЖАЙ, ШВИДШЕ ВІДБУДУЙМО КОЛГО

Правильно розставляти сили

Величезної шкоди зазнав наш колгосп від німецької окупації. За приблизними підрахунками, збитки ці дорівнюються 9,5 міліона карбованців. До війни наш колгосп-міліонер був відомим далеко за межами області.

З великою наполегливістю розпочали ми відроджувати колгоспне виробництво. Нестаток рабочих рук і тягла примусили особливо вдумливо розставляти всі свої сили. Це питання ми не раз обмірковували на засіданні правління і на колгоспному активі.

Візьмемо рільництво. Здавалося б комплекс робіт в кожній рільничій бригаді однаковий. А виходить, ні. Одні ділянки ближче до села, другі —дальні; в одному місці рівнина, в другому пагорбки, балки. Всі ці деталі ми враховували при створенні бригад і відповідно до цього прикріпили інвентар та робочу худобу, яких у нас залишилось після німецької окупації дуже мало.

Кожна ланка відповідає за свою ділянку. Для сівби були виділені постійні сівачі, погоничі. Колгосп за два дні до строку засіяв 218 гектарів зернових, 66 гектарів технічних, 30 гектарів овоче—баштанних культур, 28 гектарів кормових трав. Працювали колгоспники з раннього ранку до темної ночі, бо кожним керувало бажання повернути колгоспові його колишню славу—міліонера.

Ось, наприклад, перша бригада якою керує тов. Гаркуша. Ще задовго до початку сівби вона підготовила всі поля. А вони ж у нас були вздовж і в поперек пориті окопами. Бригада за тиждень до сівби засипала окопи, ями, траншеї і виконала план сівби в строк. Особливо невтомно працювали ланки Ольги Порожньої і Марії Колодіної. В цих ланках всі колгоспниці дружини—фронтовиків

В період прополочних робіт діють ті ж ланки, що були виділені для весняної сівби, але в їх складі сталися за цей час деякі зміни. Кого призвано до Червоної Армії, кого відкомандировано на відбудову заводів і шахт. Отже, ми зараз працюємо знову над правильною розстановкою сил на час збирання врожаю.

Уже визначено, хто буде працювати на косарках—скидальщиком, погоничем; виділені жінки для копнування і скирдування хліба, визначені люди в комбайновий агрегат і до молотарки. Є в бригадах косарі, підгребальщики.

Досвід роботи на весняній сівбі показав, що правільна розстановка сил — запорука успішного проведення всіх господарсько-політичних завдань. В нашому колгоспі сили розставлені заздалегідь, і ми впевнені, що високий урожай зберемо вчасно.

Ніна Кольчик,
заст. голови колгоспу ім. Сталіна Мелітопольського району.

ЗМАГАННЯ ШИРИТЬС

ЧЕРВОНОАРМІЙСЬК. (**Телефоном**). Всі МТС району розгорнули ремонт комбайнів. У відповідь на заклик мехнівців, шириться змагання на ремонті за найшвидше приведення комбайнів до бойової готовності.

Запорізька МТС уже відремонтувала молотильні апарати до 12 комбайнів, відремонтовано два хедери. По Лукашівській МТС відремонтовані молотильні апарати до 5 «Сталінців» і 15 «Комунарів». В Петро-Михайлівській МТС повністю укомплектовано один комбайн і до 5-ти комбайнів закінчують ремонт ... них апаратів.

Робітники Запорізь... взяли зобов'язання ... запасні частини для ... рів до комбайнів, ... ської МТС—8 моторів, ... Михайлівської — 5 ... Невистачає до комбай... гатьох полотен, і все ... вишукується на місці.

Частину комбайнів ... користаємо для роз... збирання урожаю. За... МТС уже відремонтува... трактор і хедер, яки... тільки косити хліб.

Г. Спірід...
секретар РК КП...

У відповідь на заклик московсь... трактористів

КАМ'ЯНКА НА ДНІПРІ. (**Телефоном**). В Кам'янську МТС прийшла газета, де було надруковано звернення робітників першої Мехнівської МТС Московської області про організацію Всесоюзного соціалістичного змагання за повне і безперебійне використання всього машинно-тракторного парку. Зразу ж усі робітники МТС зібралися на нараду і обговорили це звернення.

В МТС ще не розгорнулися як слід ремонтні роботи. І учасники наради взяли зобов'язання відремонтувати всі комбайни до 10 червня. Тепер уже всі комбайни звезені в МТС, організовані ремонтні бригади, розгортається між ними і окремими ремонтниками змагання. Роботи на токарному верстаті проводитимуться в дві зміни, що забезпечить ... бку запасних частин.

Окремі тракторні ... беруть на себе додатко... в'язання. Так, напр... бригада тов. Ященко Іва... працює в колгоспі «Пер... Водянської сільради, ... більший виробіток—15... тарів на 15-сильний тр... На весняній сівбі вона ... номила 1 476 кг. пал... Трактористи цієї бригад... бов'язалися довести вир... на трактор до 600 гек... при нормі 500. Таке ж ... в'язання взяла і бригада ... Боренка Миколи.

Звернення мехнівців ... обговорено на зборах роб... ків Дніпровської МТС. ... буде обговорено і на ра... МТС.

І. Пустовіт...
секретар РК КП...

Пристосування хедера комбайну для роздільного збирання

За час грабіжницького хазяйнування німецьких окупантів комбайновий парк нашої області зазнав великого руйнацтва. Сотні машин знищено зовсім, до інших не вистачає моторів, немає деталей. Готуючись до збиральної, стахановці МТС невтомно працюють над виготовленням на місці окремих деталей, часто знаходять їх розкиданими на полях та на задвірках.

Але цілком забезпечити комбайновий парк детелями покищо не вдається. Багато машин ми не зможемо використати на прямому комбайнуванні.

Ця обставина змусила подумати про пристосування хедера комбайна для роздільного збирання, тобто не повним комплексом комбайнування, а відокремленням процесу косовиці від процесу молотьби.

Пристосування хедера для роздільного збирання не складне і його можна зробити в кожній, більш менш обладнаній, майстерні. Хедер комбайну любої марки без усяких змін монтується до візка молотарки комбайну так само, як і в звичайному комбайні. Щоб привести в рух робочі органи хедера, на внутрішньому боці ступиці лівого заднього колеса треба встановити корінну шестерню трактора ХТЗ (деталь № 111—112), яка має 75 зубців. Шестерню закріплюється 4 болтами до встановленого зовні колеса фланцю № 113 на рамі молотарки. На двох підшипниках барабану з їх корпусами, в прямому скріпленні з корінною шестернею, встановлюється шестерня трактора ХТЗ (деталь № 98)—13 зубців; на фланцю шестерні № 98 пристосовується комбайнова шестерня № 116 (головбіттера)—36 зубців. По довжині цепу Галля № 1 від першого валу встановлюється другий вал на таких самих підшипниках з їх корпусами, на лівому кінці якого прикріплюється дві зубчатки, одна № 478 комбайну—11 зубців; ця зубчатка з'єднана цепом Галля № 1 з зубчаткою № 116. На цьому ж валу насаджена ще одна зубчатка (№ 64 комбайну)—18 зубців. На валу, що передає рух хедера, прикріплюється зубчатка № 952—12 зубців.

В силу того, що прямий рух на валок хедера буде направлений в обернений бік, попереду валика хедера слід поставити додатковий вал, на якому поставлена така зубчатка на 12 зубців. Таким чином, другий цеп Галля № 3 комбайну «Сталінець» з'єднує зубчатку № 64 з зубчаткою додаткового валика в 12 зубців, а зубчатку хедерного валика приводить в рух понад нею. Для нормального натягнення цепу ставиться натяжна зубчатка. Таке переобладнання хедера виготовлено в Оріхівській МТС.

Запропонований тип переобладнання хедера може бути зроблений трохи інакше. Замість шестеренчатої передачі на колесі, можна поставити передачу цепну. Ця система перевірена в МТС Алтайсь... краю в 1943 році, випра... себе і дає виробіток від ... до 30 гектарів за зміну.

Для уникнення пробуксо... обід колеса необхідно пост... ти шпорами. При підборі ... ших шестерень треба пам... тати, що колесо візка комб... на, від якого приводяться ... рух робочі органи хедера, ... рухові трактора на дру... швидкості робить 17 оборотів ... хвилину. На передній част... ні, куди транспортується ма... потрібно виготовити копнител... завдяки якому можна бул... збирати і скидати зрізану ... су на певній відстані, ... сприяло б в'язанню хліба ... снопи.

В Мелітопольській МТС пр... стосований хедер, робочі орг... ни якого приводяться в ру... за допомогою карданної пере... дачі від коробки швидкостей трактора.

С. Садок,
головний інженер облземвідділу,
І. Пустовіт,
головний інженер 1-го територіально - виробничого управління.

ПОЛІТИЧНУ АГІТАЦІЮ—НА СЛУЖБУ ВІДБУДОВИ ГОСПОДАРСТВА І ДОПОМОГИ ФРОНТУ

15—17 травня в обкомі КП(б)У відбулася нарада завідуючих відділами пропаганди і агітації райкомів і міськкомів КП(б)У, штатних пропагандистів, секретарів по пропаганді райкомів і міськкомів ЛКСМУ.

Сьогодні ми друкуємо виступи учасників наради по питанню пропаганди і агітації.

Кравець,
зав. відділом пропаганди і агітації Запорізького РК КП(б)У.

ВЛАСНИЙ ПРИКЛАД—НАЙКРАЩА ПОРАДА

Щоб прищепити смак у наших низових працівників до політичної роботи, навчити їх повсякденно працювати з масами, треба, так би мовити, мішати тон. Треба щоб керівники району насамперед самі були агітаторами і подавали приклад. Власний приклад — найкраща порада агітаторам.

Цього домоглися ми в Запорізькому сільському районі. Секретар райкому КП(б)У тов. Шевцов зробив уже 22 лекції і доповіді, 21 доповідь зробив завідуючий відділом державного забезпечення тов. Удовенко, 19 раз з доповідями і лекціями на міжнародні і інші політичні теми в цьому році виступив начальник райвідділу НКДБ тов. Цабулько і інші.

Лекції і доповіді керівників районних партійних і радянських організацій охоче приходять слухати сотні колгоспників. Часто такі збори перетворюються в патріотичні демонстрації, спрямовані на допомогу нашій героїчній Червоній Армії. Так, коли проходила хлібозакупівля, агітатори—керівники району провели по всіх колгоспах доповіді на теми — «Всенародна допомога фронту». Ця спрямованість дала свої результати. Колгоспники району продали державі 750.000 пудів хліба.

Третя Державна Воєнна Позика реалізована серед трудящих району на 9 мільонів карбованців, з яких 3 мільони внесено готівкою.

До агітаційно-масової роботи в районі широко залучені інваліди Вітчизняної війни. В боротьбі з німецькими загарбниками загартувалась їх воля, характер. Оповідання і бесіди, що їх провадять агітатори-інваліди Вітчизняної війни, справляють на слухачів велике враження, викликають у них справедливу лють до ворога, готовність віддати все в ім'я Батьківщини, в ім'я перемоги. Наведу такий приклад: агітатор тов. Восьмеркин, нагороджений орденом Червоної Зірки і медаллю «За бойові заслуги» за два дні по Білянській сільраді реалізував Третьої Державної Воєнної Позики на 2 мільони 164 тисячі карбованців.

В кожному районі, колгоспі є фронтовики — інваліди, що частково втратили працездатність і повернулися з фронту додому. Треба сміливіше залучати їх до роботи агітаторами. Випробувані в боях, вони понесуть в маси слово більшовицької правди і тим допоможуть нам в нашій великій і почесній відбудовчій роботі.

В парткабінеті Запорізького міськкому КП(б)У

На фото. зав. парткабінетом т. Шихова П. К. консультує членів партії тт. Пономаренко, Власенко, Дудник та Говбіндер по вивченню книги тов. Сталіна „Про Велику Вітчизняну війну Радянського Союзу".
Фото М. Колядюка.

□ □ □

Рибка,
секретар Мелітопольського МК ЛКСМУ.

ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ

При Мелітопольському міськкомі ЛКСМУ створена і працює комісія по агітації і пропаганді. Велике місце у своїй роботі комісія приділяє вихованню радянського патріотизму в молоді. Одною з форм виховання патріотизму являються зустрічі молоді з учасниками Вітчизняної війни. Ці зустрічі, які ми організовуємо, справляють великий вплив на молодь.

Був такий випадок.

Ми організували зустріч з нашим земляком—льотчиком Героєм Радянського Союзу майором Топорковим. Він розповів молоді про подвиги радянських соколів, про свої бойові діла. Після нього слово попросив піонер, учень школи. Він був так схвильований розповіддю майора, що нічого не міг сказати, крім таких слів: «Коли я виросту—обов'язково буду льотчиком».

Мелітополь дав Червоній Армії десять Героїв Радянського Союзу.

Так само, як і зустрічі з фронтовиками, ми в своїй агітаційно-пропагандистській роботі широко використовуємо листи з фронту. Цим листам ми надаємо широкої гласності: випустили спеціальний номер стінної газети, влаштували вітрину. Доповідачі використовують листи у своїх виступах.

Колективу робітників заводу ім. Мікояна пише бувший робітник заводу тов. Криволап, що зараз знаходиться в Червоній Армії. Його листи зачитуються перед всім колективом, робітники регулярно йому відповідають не тільки листами, а й ділами на відбудові заводу.

В Мелітополі зараз готується виставка, яка буде відображати життя молоді нашого міста в чорні дні німецької окупації, життя в неволі; героїчні діла молоді на фронтах Вітчизняної війни і трудові подвиги в тилу.

Ця виставка також відіграє велику роль в справі виховання патріотизму, буде кликати до боротьби за остаточний розгром німецько-фашистських орд, до помсти за злочини, заподіяні окупантами на нашій землі.

І. Буланий,
зав. відділом пропаганди і агітації Гуляйпільського РК КП(б)У.

АГІТАТОРИ—ОРГАНІЗАТОРИ ЗМАГАННЯ

Після вигнання фашистської нечисті, трудящі Гуляйпільського району розпочали самовіддану працю по відродженню зруйнованого господарства і налагодженню нормального життя.

Перед партійною організацією стало завдання—очолити трудовий ентузіазм широких мас, скерувати його на якнайшвидшу відбудову господарства району. В цьому величезну роль відіграло соціалістичне змагання.

Могутня хвиля масового змагання в районі почалася з обговорення листа трудящих нашої області товаришу Сталіну.

Весняна сівба була першим етапом в боротьбі за врожай. В соціалістичне змагання включились всі колгоспники й колгоспниці району. Вони були ознайомлені з постановою облвиконкому і обкому партії про встановлення перехідного Червоного прапору, вимпелів і грамоти для тих колгоспів, радгоспів і МТС, які завоюють високий урожай.

Ініціаторами і організаторами соціалістичного змагання на сівбі стали агітатори. Агітатор тов. Федоренко, учителька Воздвижівської школи, завжди була присутня в колгоспі при розподілі нарядів на завтрішній день і знала, на якій роботі буде зайнята та чи інша бригада, скільки людей буде працювати в полі. Це давало їй можливість правильно розподіляти свій час, будувати календарний план агітаційної роботи. Тов. Федоренко систематично проводила серед колгоспників читки газет, бесіди, кожних два дні випускала бойову листівку. Щоденно вона бувала в тракторній бригаді т. Кишки, організувала змагання трактористів. На сівбі ранніх кожен трактор цієї бригади виробив по 100 гектарів, по бригаді зекономлено 466 кг. пального.

В колгоспі ім. Шмідта працює агітатором учитель т. Клименко. Він—права рука голови колгоспу, допомагає йому вирішувати всі господарсько-політичні питання, бере найактивнішу участь у проведенні всіх кампаній і нарівні з головою, відчуває на собі відповідальність за стан колгоспу.

Під час сівби в колгоспах району через обмеженість тягла створилися затруднення в доставці посівного матеріалу. На допомогу прийшли агітатори. Вони звернулися з закликом до колгоспниць—доставити зерно з глибинних пунктів власними силами. І полум'яне слово агітаторів підняло сотні людей. За десятки кілометрів вирушали по 80—100 жінок. В колгоспі ім. Шмідта невистачало 80 цент. посівного матеріалу, який треба було перевезти за 25—30 км. Час не чекав. Колгоспниці-патріотки мішками перенесли зерно і колгоспні лани були засіяні в строк.

Рішенням виконкому районної Ради депутатів трудящих і райкому КП(б)У було встановлено перехідні мандати на право участі в зльоті передовиків весняної сівби, після закінчення всіх весняних робіт. За цим рішенням мандат вручається тому колгоспнику чи колгоспниці, які показали найкращі зразки самовідданої праці. Встановлення мандатів ще більш пожвавило соціалістичне змагання за дострокове і зразкове проведення весняної сівби. Колгоспники, робітники МТС і радгоспів борються за мандат, за право участі в зльоті передовиків. В таких колгоспах, як «Переможець», ім. XVII партз'їзду мандат уже переходив з рук в руки по 8—10 разів.

Крім мандату, рішенням райвиконкому і райкому КП(б)У встановлено перехідний Червоний прапор кращому колгоспу в проведенні весняної сівби. Цей прапор за час весняного сіву передавався чотири рази.

На службу розгортання масового соціалістичного змагання на сівбі були поставлені стінні газети, бойові листівки. Широко застосовувалось преміювання передовиків. За самовіддану працю на весняній сівбі правліннями колгоспів премійовано 1.089 стахановців колгоспних ланів, 11 трактористів.

Колгоспники району з честю виконують клятву, дану вождю народів товаришу Сталіну. Сівба ранніх зернових в районі проведена за 7—8 робочих днів замість 13 за планом. Деякі колгоспи, як, наприклад, «Колективіст», ім. 72 Ленполку, «Переможець», «Дніпрельстан», ім. Чапаєва закінчили сівбу за 4—5 робочих днів. Колгоспи району посіяли понад плану 15 процентів ранніх зернових.

Зараз наш район готується до найвідповідальнішого періоду сільськогосподарських робіт—збирання врожаю. Перед агітаторами стоїть почесне і серйозне завдання—мобілізувати всі сили і засоби на успішне проведення збиральних робіт. Запорукою успіху є широко розгорнуте соціалістичне змагання серед колгоспників, ініціаторами і організаторами якого виступають агітатори.

ТЕТЯНА ХОРОШУН

НАПЕРЕДОДНІ

(З недавнього минулого)

...Одна... друга... третя... Повисли в небі яскраві вогники ракет. Наростаючи гудуть мотори. Це він —«У—2» або «дремашине», як його прозвали німці, що всіляє в них жах, виганяє з затишних кабінетів в підземелля та бліндажі.

В перший же візит вбитий генерал-майор, чотири офіцери, 15 вищих чинів і понад п'ятдесят фріців. З кожним днем нальоти частішають. Все ясніше стає артилерійська стрілянина. Ось уже чути гомін автоматів і кулеметів, а місячними холодуватими вечорами вітер доносить і роскотисте а-а а... Фронт зовсім близько. Всюди видно, як крадькома втікають німецькі грабіжники.

Але втікають не самі. Безперервною низкою рухаються жителі навколишніх сіл, брудні, обідрані, змучені. Їх гонять попереду фронту: сивих стариків, жінок, маленьких дітей.

— Наше селище осторонь основних трактів. Може залишимося? О, швидше б свої прийшли...

Фронт наближається. Бомбардування почастішали. Вони всіляють надію. Але в селі уже ходить вість, що леденить душу: «завтра, о 6 годині ранку, евакуація всіх». Як чума, ця вість повзе з хати в хату, зростає, ширяться, грізна, невблагання і немилуча. Іти! Куди? Навіщо? Але смерть страшна і доводиться підкорятись її наказам.

Минає віч, довга, мученицька. Ось уже зібрані в клунки недограбовані рештки хатніх речей. Знахабнілі фріци виривають з рук теплий одяг, відбирають жири, по селу кудкудакають розполохані пострілами кури, надривно гавкають собаки. Здіймаючи куряву, по вулицях ганяють мотоциклісти. Зусюди чується гортанне: «льось,льось, тавай». Стогін і плач стоїть над селом. Добірна німецька лайка зливається з матерщиною на ломаній російській мові. В хід пішли дрючки і кулаки. Зрідка постріли.

Так почався кривавo-багряний світанок 14 жовтня 1943 року в нашому селі.

Біля невеликої охайної хатинки натовп фріців.

Високий, зігнутий, як знак запитання, білий гауптман, зі зморщеним, як лимонна шкірка, обличчям і широко розставленими, як у вічної сови, хижими очима комендант гарнізону.

— Чому вікс евакуіреп? — гаркавлячи і перекручуючи слова, запитує молоду жінку, в збитій на потилицю хустці.

І бліде осунуте обличчя з великими виразними очима носить сліди важкої хвороби. На руках двохмісячна дитина. Двоє старших злякано тулять ся до її віг.

— Не піду, убийте на місці. Корову забрали, куди я піду? Не піду.

— Не хочеш?— І, залишаючи позад себе димучий слід, в дах її хати летить ракета. Сухий очерет швидко займається і вмить на місці хатинки з блакитними віконцями—палаючий факел.

В очах у жінки вираз жаху. Вони всередженo дивляться в огонь.

— «А тепер підеш?»—обличчя коменданта розпливається в дикій усмішці.

Жінка заперечливо хитає головою. І раптом... жахливий душероздираючий крик... Вихоплена з рук дитина летить у вогонь.

— Пістро. Льос. Тавай. А то тоді капут.

Великий плювок припиняє красномовність коменданта. Жінка несамовито регоче... Збожеволілі чорні очі, неврячe дивляться навколо. Її мізок не витримав...

І без того потворне обличчя гауптмана спотворилося гнівом. Сухий револьверний постріл, і глухий стукіт падаючого тіла.

Село палало. Руйнувалися будинки, а з ними гинули і надії на визволення.

Люди все йшли і йшли; їх підганяли прикладами, вони тягнули за собі убогий домашній скарб.

Розкидавши руки, в дорожній куряві лежала молода жінка. Мертві чорні очі дивилися в блакитну далечину. Двоє малят коперсаються біля трупу матері. Конвой замикає літній ефрейтор. Широкі ніздрі його хижого носа з посвистом втягають свіжопахнуче кров'ю повітря. Коротка черга— і двоє маленьких трупиків лягають рядком.

* * *

Нас гнали попереду фронту. Нами маскували втечу, з нас робили мости через Дніпро. Але було пізно. Фронт ішов по п'ятах. Чим ближче до Дніпра, тим сильніше натиск червоних частин.

Фріци в паніці. Переправа забита. Їм вже не до нас. Вони вже ледве встигають бивати п'ятами, гублячи убитих і поранених. І ось прийшов день бажаного визволення. Підіймаючи куряву, зім'явши ряди втікачів, в німецьке розташування ввірвалися бойові радянські танки. Ми серед своїх. Сльози радості блищать у всіх на очах.

Ось вона, овіяна славою, наша славна, непереможна, що принесла нам свободу, бажану і довгождану.

Слава безсмертному народу руському!

Слава великому маршалу, геніальному полководцю, визволителю поневолених і пригнічених—рідному Сталіну!

с. В Криниця,
Василівського району.

З матеріалів Державного Запорізького музею.

ЮРІЙ САГАЙДАК

РАДЯНСЬКИЙ КРИМ

Чудесний камінь самоцвіт
Сусід квітучої Вкраїни,
Радянський Крим — прийми привіт
Від всіх республік Батьківщини.

Твій край гарячий золотий
Зазнав кайдани, смерть і горе,
Тепер ти вільний, а кати
Як сміття зметені у море.

За кримський сонячний курорт
Дали фашистам ми рахунок,
Знаходить кат в глибинах вод
Від куль смертельний порятунок.

За Керч, Сиваш і Севастопіль
Ми віддали катам сповна,
Нехай шукають твердолобі
Тепер у Чорнім морі дна.

Клекоче море, хвиля б'є,
Шумлят Гурзуф і Балаклава,
Четвертий фронт вперед іде
За ним летить крилата слава.

Це честь і правда йдуть вперед
Незламні в мужньому стремлінні,
Тремтить засуджений на смерть
Проклятий Гітлер у Берліні.

Тремти ж, скажений людожере,
Залазь в яку завгодно нору,
Радянський фронт розіб'є вщент
Фашизму підлую потвору.

НА ПІДШЕФНІЙ ВУЛИЦІ

Спотворене німецькими погромниками шосте селище нового Запоріжжя з кожним днем все більше оживає. Ремонтуються і заселюються будинки, впорядковуються алеї, сквери.

Немало праці приклали тут комсомольці з усією молоддю алюмінієвого заводу. Взявши шефство над вулицею імені Леніна, вони очистили її від уламків, каміння, цегли, побілили й обкопали дерева, поставили паркани, розбили клумби, посадили квіти.

Після роботи на заводі, молодь іде на свою підшефну вулицю, щоб зробити її найкрасивішою в місті. З великим ентузіазмом, як і слід патріотам, працюють тут юнаки і дівчата. Особливо відзначаються стараністю в роботі т.т. А. Фоменко, Л.Іванченко, А. Карнаух, Р. Плечун.

О. Корейша.

ЗА КОРДОНОМ

Воєнні дії в Італії

ЛОНДОН, 19 травня. (ТАРС). Головний штаб військ союзників в Італії повідомляє, що після зайняття Кассіно англійська 8 армія швидко використала досягнутий успіх і рішуче відкинула ворога на „лінію Гітлера". Французькі і американські частини американської 5-ї армії продовжували своє просування в горах на південь від ріки Ліри і в сучасний момент знаходяться в стичці з ворогом на висотах, що з'являються південним укріпленням ворожої оборонної лінії. На узбережжі американські війська зайняли місто Формію.

Вчора крупні з'єднання важких бомбардувальників у супроводі винищувачів зробили нальоти на ворожі об'єкти на Балканах. Не зважаючи на несприятлову погоду, з'єднання бомбардувальників зробили нальоти на нафтоочищувальні споруження в Плоешті, а також на сортувальні станції в Белграді і Ніше.

Авіація союзників зробила також нальоти на об'єкти противника в Італії.

Середземноморська авіація союзників зробила 2.200 літако-вильотів.

НЬЮ-ЙОРК, 19 травня. (ТАРС). Неаполітанський кореспондент агентства „Юнайтед прес" повідомляє, що за час нового наступу на італійському фронті війська союзників захопили територію площею в 125 кв. міль.

АЛЖІР, 19 травня. (ТАРС). За останніми даними війська союзників з початку нового наступу на італійському фронті взяли в полон 7.000 німців, з цього числа 1.500 полонених взято в Кассіно.

ПРОСУВАННЯ ВІЙСЬК СОЮЗНИКІВ В ІТАЛІЇ

АЛЖІР, 19 травня. (ТАРС). За останніми відомостями, французькі війська і американські танкові частини проникли в смугу укріплень „лінії Гітлера" перед Сан Оліва (в районі Поктекорво).

НАЛІТ АВІАЦІЇ СОЮЗНИКІВ НА БЕРЛІН

ЛОНДОН, 19 травня. (ТАРС). Як передає агентство Рейтер, в Лондоні офіційно оголошено, що 19 травня крупні з'єднання літаків союзників зробили наліт на об'єкти в Берліні і в районі Брауншвейга. Ранком 19 травня менші по чисельності з'єднання літаків зробили нальоти на воєнні об'єкти в Північній Франції.

НОВІ ЗАХОДИ БОЛГАРСЬКИХ ВЛАСТЕЙ ЩОДО ПОСИЛЕННЯ МОБІЛІЗАЦІЇ В БОЛГАРІЇ

СОФІЯ, 19 травня. (ТАРС). Генеральний штаб болгарської армії опублікував нове попередження всім військовим службовцям, що перебувають в запасі, а також лікарям, аптекарям, залізничникам і поштовим службовцям про те, щоб вони поспішили повідомити воєнним властям свої точні адреси. Генеральний штаб загрожує запасникам, які ухиляються від перереєстрації, відданням до військового суду.

СТОКГОЛЬМ, 19 травня. (ТАРС). Берлінське радіо передало, що оголошена болгарським урядом мобілізація розповсюджується на всіх болгарів, які знаходяться в Німеччині. На мобілізаційні пункти повинні з'явитися всі військові службовці запасу, лікарі, хіміки і чиновники віком до 60 років. Берлінське радіо попередило, що ті, хто ухиляються від явки на мобілізаційні пункти, будуть піддаватися тюремному ув'язненню строк до 5 років, а в деяких випадках—до страти.

ДУНАЇСЬКІ ПОРТИ БОЛГАРІЇ—ПРИТУЛКИ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ СУДЕН І ВІЙСЬК

СТАМБУЛ, 19 травня. (ТАРС). В журналістських колах стало відомо, що після виходу Червоної Армії на радянсько-румунський кордон і вступу її на територію Румунії, німці, побоюючись ударів радянської авіації по румунських портах на Дунаї, почали переводити свій дунайський флот і переміщати свої військові склади з румунських портів в болгарські. В болгарських портах також одержують притулок і румунські судна. Відомо, наприклад, що німецькі і румунські танкери після вантаження нафти в румунському порту Джурджу відправляються до протилежного берега і ховаються в болгарському порту Рущук. Німці, перекидаючи по Дунаю війська, військове спорядження і пальне, користуються болгарськими портами Відін, Лом, Нікопол, Свіщов, Рущук. Таким чином болгарські власті, при потуранні болгарського уряду, надають захисток і сприяють гітлерівцям у використанні ними дунайських портів Болгарії проти Радянського Союзу.

Відповідальний редактор О. ШАБАЛІН.

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА КОНТОРА «ГОЛОВКІНОПРОКАТ»

В найближчі дні на екрани кінотеатрів області випускає новий художній звуковий кінофільм:

„МАРТ—АПРЕЛЬ"

Постановка режісера Р. Дроніна по сценарію В. Кожевнікова, І. Н. Рожкова, оператор М. Барамников.

В головних ролях артисти: Олег Жаков, Софія Ланська, Яніна Жеймо.

Виробництво кіностудії Союздитфільм 1943 року.

„Головкінопрокат"

Запорізький обласний державний ансамбль пісні та танцю «ДНІПРЕЛЬСТАН»

—ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ—

співаків, танцюристів та баяністів до колективу ансамбля.

Запис бажаючих взяти участь в ансамблі провадиться в Обласній філармонії.

(Вулиця К. Лібкнехта № 31, 1-й поверх).

При ньому належить подати заяву та автобіографію.

Дирекція.

БК—00037. м. Запоріжжя, друкарня «Комунар», видавництво «Червоне Запоріжжя», вул. Ілліча, 24, тел. 2-40.